

**Česká školní inspekce
Pardubický inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIE-426/13-E

Název právnické osoby vykonávající činnost školy:	Základní škola a Mateřská škola Horní Heřmanice, okres Ústí nad Orlicí
Sídlo:	Horní Heřmanice 13, 561 33 Horní Heřmanice
IČO:	75 016 745
Identifikátor:	650 047 702
Právní forma:	příspěvková organizace
Zastoupená:	Mgr. Markétou Kaňkovou, ředitelkou školy
Zřizovatel:	Obec Horní Heřmanice
Místo inspekční činnosti:	561 33 Horní Heřmanice
Termín inspekční činnosti:	8. a 9. duben 2013

Předmět inspekční činnosti

Inspekční činnost podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, zaměřená na:

- zjišťování a hodnocení personálních podmínek vzdělávání,
- zjišťování a hodnocení materiálních podmínek vzdělávání a podmínek bezpečnosti a ochrany zdraví dětí a žáků,
- zjišťování a hodnocení výsledků vzdělávání vzhledem k cílům stanoveným školním vzdělávacím programem pro základní vzdělávání, předškolní vzdělávání a zájmové vzdělávání,
- zjišťování a hodnocení naplnění školních vzdělávacích programů (dále jen ŠVP) a jejich souladu s právními předpisy a příslušnými rámcovými vzdělávacími programy,
- řízení školy a organizaci vzdělávání.

Aktuální stav školy

Základní škola a mateřská škola Horní Heřmanice, okres Ústí nad Orlicí (dále škola) vykonává činnost základní školy s 1. – 5. ročníkem (ZŠ), mateřské školy (MŠ), školní družiny (ŠD) a školní jídelny (ŠJ). Stanovený maximální počet 40 žáků v ZŠ je naplněn přibližně ze 60%, k 30. 9. bylo zapsáno celkem 25 žáků, z toho tři jsou vzdělávání v zahraničí a další tři se v měsíci říjnu odstěhovali. Ve dvou třídách jsou vyučovány společně první, druhý a třetí ročník a čtvrtým s pátým ročníkem. Do školní družiny je aktuálně přihlášeno 18 žáků, naplněna je ze 72% (kapacita 25).

MŠ je jednotřídní s celodenním provozem (6:30 - 15:30 h). Má celkem 25 míst, využito je 100% její kapacity. K docházce je zapsáno 26 dětí, z toho jedno místo je sdílené dvěma dětmi. Z celkového počtu je osm v posledním roce před zahájením povinné školní docházky. K začátku školního roku bylo devět dětí mladších tří let. Kromě dvou dojíždějící jsou ostatní místní. Od 1. ledna 2013 se začala vybírat úplata za předškolní vzdělávání ve výši 150 Kč měsíčně.

Ve školním roce 2012/2013 je výuka ve všech ročnících ZŠ vedena podle Školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání s motivačním názvem *Škola – cesta ke vzdělání* (dále ŠVP ZV). Činnosti školského zařízení jsou organizovány podle Školního vzdělávacího programu školní družiny (dále ŠVP ŠD). Předškolní vzdělávání je realizováno podle Školního vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání *Hrajeme si - poznáváme* (dále ŠVP PV).

Od poslední inspekční činnosti došlo k výraznému zlepšení materiálně technického vybavení, proběhla výměna oken, zateplení budovy, nové topení, vybavení školní zahrady.

Hodnocení hlavních výsledků vzdělávání ve vztahu k ŠVP

Škola informuje o své vzdělávací nabídce a postupu při přijímání ke vzdělávání způsobem dostupným všem uchazečům. Přijímání dětí a žáků probíhá v souladu s platnými právními předpisy. Svoji činnost prezentuje na školních webových stránkách, informacemi v místním zpravodaji a osobními kontakty učitelek. Zabezpečuje rovný přístup ke vzdělávání, prvky diskriminace nebyly zjištěny. Informace o zápisu do školy zveřejňuje na webových stránkách školy, na vývěškách v obci a v MŠ.

Škola zajišťuje vzdělávání žákům se speciálními vzdělávacími potřebami (SVP), ve spolupráci se školskými poradenskými zařízeními přijímá opatření a postupy na podporu jejich rozvoje. V době inspekční činnosti evidovala dva tyto žáky, s nimiž učitelky pracují podle individuálních vzdělávacích plánů.

Ve škole je zajištěna účinná prevence sociálně patologických jevů, probíhá v rámci vzdělávacího procesu i zájmové a mimoškolní činnosti. Zpracovaný *Minimální preventivní program* zahrnuje aktivity školy v různých oblastech (výchova ke zdravému životnímu stylu, vytváření pozitivní atmosféry ve škole a povědomí o škodlivosti návykových látek, přijetí osobní zodpovědnosti, posilování sociálních a komunikativních dovedností). Jednotlivá témata jsou zařazena do ŠVP ZV i ŠVP ŠD, v MŠ jsou součástí integrovaných vzdělávacích bloků. Významné místo představují aktivity mimo vyučování (činnost ŠD, zájmové kroužky, výlety, tábory).

ZŠ naplňuje učební plán podle schváleného ŠVP ZV, zajišťuje výuku povinných vyučovacích předmětů. Organizace výuky splňovala požadavky legislativy, zohledňovala psychohygienické požadavky. První patnáctiminutovou přestávku žáci svačí, druhá

dvacetiminutová je věnována pohybovým aktivitám venku nebo v tělocvičně. Sledovaná výuka probíhala ve třídách spojených ročníků, kdy vždy část výuky žáci pracovali samostatně a další pod vedením učitelek. Probíraná témata vhodně prolínala s reálným životem, žáci využívali mezipředmětové vazby, spolupracovali s učitelkami, projevovali zájem o učivo. Na řešení problémů a přípravu odpovědí dostávali dostatek času. Vyučující volily pestré, aktivizující metody a formy práce, diferencovaly učivo, měly připravené činnosti pro žáky rychlejší. Upevňovaly žádoucí sociální dovednosti a postoje žáků. Při výuce uplatňovaly nejčastěji průběžné slovní hodnocení, které plnilo roli okamžité zpětné vazby a motivačního prvku, žáky podněcovalo k další činnosti. Vzdělávací proces hojně podpořily názorným materiálem, který byl žákům k dispozici ve velkém množství také na stěnách učeben. V některých hodinách byly zapojeny prostředky informačních a komunikačních technologií. Hodiny byly vždy uzavřeny závěrečným shrnutím a zhodnocením práce žáků, uplatňovány byly prvky sebehodnocení.

ZŠ podporuje rozvoj funkčních gramotností žáků, v navštívených hodinách byla posilována hlavně čtenářská, matematická, přírodovědná gramotnost. Třídní učitelky průběžně sledují výsledky vzdělávání žáků, které řeší nejen na pedagogických radách, ale převážně aktuálně v průběhu celého školního roku. Zabývají se problematikou méně úspěšných žáků, kterých je ve škole minimum. V ukončeném školním roce 2011/2012 z 27 žáků prospělo 21 s vyznamenáním, nikdo neopakoval ročník. Žáci 3 – 5. ročníky se zúčastňují komerčního celostátního testování.

Vzdělávací nabídka MŠ prezentovaná ve ŠVP PV je pestrá, obsahuje zajímavé a různorodé vzdělávací příležitosti. Při její konkretizaci v každodenní nabídce, ale dochází k určité nevyváženosti, opomíjena je především oblast Dítě a společnost, čímž je narušováno integrované pojetí vzdělávání. Součástí nabídky jsou též aktivity v podobě slavností, exkurzí a výletů pořádaných v součinnosti se ZŠ.

Aktuální vzdělávací nabídka byla pro děti srozumitelná a zaujala je. Vhodnými prostředky podporovala rozvoj jemné motoriky, hudebních dovedností i čtenářské gramotnosti. Děti se dokázaly na činnosti soustředit, pracovat podle instrukcí. Některé mají již zafixován správný úchop psacího náčiní a umí se podepsat. Podpora je věnována rozvoji řečových dovedností. Pravidelně dochází k procvičování mluvidel, zařazování artikulačních a dechových cvičení, přesto nemají některé z nejstarších dokončenou správnou výslovnost. Děti znají řadu písní a říkadel, dovedou je reprodukovat, rytmizovat a doprovázet pohybem. Získané dovednosti často prezentují při slavnostních příležitostech ve škole i v obci. Matematické dovednosti jsou procvičovány průběžně v řízených a pohybových aktivitách. Děti mají základní představu o čísle, orientují se v elementárních prostorových i časových pojmech, třídí předměty a dokáží sestavit celek z částí.

Ve třídách byla příjemná a radostná atmosféra. Děti mezi sebou i s dospělými komunikovaly bez zábran, většina z nich projevovala vzájemnou ohleduplnost, jen ojediněle byly mezi nimi zaznamenány necitlivé slovní výpady. Dokázaly si společně hrát, samostatně hry organizovat a rozvíjet. Pedagogický styl vedení dětí byl sympatizující, projevoval se empatickou a naslouchající komunikací pedagoga, využíval pestrou motivaci a oceňování.

Organizace vzdělávání byla pestrá díky využití individuálních, frontálních i skupinových forem práce. V denním režimu se ale nedařilo vždy udržet vyváženost spontánních a řízených aktivit. Zpravidla převažovaly řízené činnosti s nižší mírou jejich diferenciací ve vztahu k potřebám mladších dětí, což vedlo k jejich únavě a ztrátě pozornosti. Pobyt venku je vhodně využíván k přímému kontaktu s přírodou, k pozorování jejího koloběhu i ochraně, ale neúměrně je zkracována jeho délka. Pravidelně jsou zastoupeny aktivity na

podporu výchovy ke zdraví. Sledovaná tělovýchovná cvičení provázela radost a uspokojení, v jejich průběhu děti prokázaly zdatnost, obratnost i rychlou reakci. Zdravotní přínos těchto aktivit snížila absence zdravotně preventivního cvičení.

Hodnocení předpokladů školy ke vzdělávání podle požadavků školského zákona

Realizovaný ŠVP ZV je zpracován v návaznosti na RVP ZV. Vychází z místních podmínek, jeho cílem je poskytnout žákům všestranný rozvoj na základě jejich schopností a nadání. Deklaruje být školou, kde se žáci i učitelé cítí bezpečně, svobodně, kde je důraz kladen na vytváření dobrých vztahů v kolektivu, na sebeúctu, zodpovědnost, možnost projevu vlastního názoru. Hodiny disponibilní časové dotace jsou věnovány zejména výuce českého jazyka, matematiky, dramatické výchovy a vzdělávací oblasti *Člověk a jeho svět*. Výuka je doplněna dalšími aktivitami – plavecký výcvik, výlety, exkurze, návštěvy filmových a divadelních představení. Vzdělávání žáků podporují školní tematicky zaměřené projekty a zájmové kroužky (dramatický, sportovní, zdravotnický).

ŠVP ŠD odpovídá právním předpisům, jeho obsah je v souladu s příslušnými ustanoveními školského zákona. Pestré aktivity a tematické činnosti realizované ve ŠD navazují na vzdělávací činnost ZŠ, umožňují žákům seberealizaci a rozvoj dovedností a poznání.

Předškolní vzdělávání je realizováno podle ŠVP PV, poskytuje základní informace o MŠ, koncepci a cílech vzdělávání zaměřených na podporu rozvoje osobnosti dětí. V průběhu inspekční činnosti byly doplněny dílčí údaje ve vzdělávacím obsahu, podmínkách vzdělávání a evaluačním systému. Nyní je dokument úplný a je dobrým východiskem pro realizaci záměrů předškolního vzdělávání. Nastavený evaluační systém není dosud zcela realizován. Dílčí hodnotící procesy přinášejí potřebné informace zatím jen o výsledcích vzdělávání, minimálně o jeho průběhu a podmínkách. V oblasti výsledků jsou zjišťovány individuální potřeby dětí, je sledován jejich vývoj v oblasti osobnostního zrání, nově je u nejstarších zaznamenávána i úroveň získaných dovedností. Diagnostické aktivity jsou doplněny portfoliem prací dětí, především kresbou lidské postavy.

Ředitelka školy splňuje požadavky pro výkon funkce, ve které působí desátý rok, plní právní povinnosti vyplývající z příslušných ustanovení školského zákona. Nastavené organizační uspořádání odpovídá danému typu zařízení a velikosti školy. Přenos informací uvnitř školy je bezproblémový, funkční, probíhá operativně při každodenních setkáních učitelek. Pedagogické rady jsou svolávány pravidelně ve čtvrtletích, úvodní společná, pak zvláště pro ZŠ a MŠ, projednávají zásadní organizační záležitosti. Kontrolní činnost probíhá jednak neformálně rozhovory s vyučujícími a žáky a dále při kontrolní a hospitační činnosti. Povinná dokumentace je zpracována v požadovaném rozsahu, školní matrika MŠ je vedena v listinné podobě, v ZŠ také v elektronické, obě jsou průběžně aktualizované.

Personální obsazení ZŠ je již pět let stabilní, umožňuje plnit cíle školních vzdělávacích programů. Pedagogický sbor tvoří kvalifikovaná ředitelka, učitelka, která si požadované vzdělání doplňuje studiem na vysoké škole pedagogické. Část hodin (0,6 úvazku) vyučuje vychovatelka se středním pedagogickým vzděláním. V MŠ pracují dvě odborně kvalifikované pedagogické pracovnice, obě mají celé pracovní úvazky. Jedna z nich je určena jako vedoucí učitelka, míra přímé pedagogické činnosti jí byla snížena na 24 h týdně. V MŠ zodpovídá za její provoz, řízení i odbornou a pedagogickou úroveň vzdělávání. Druhá učitelka je začínající, pracuje zde krátce, přijata byla na zástup za dlouhodobě nepřítomnou učitelku. Její uvádění do praxe včetně poskytování odborné

a metodické pomoci zajišťuje vedoucí učitelka. Vzájemná informovanost obou škol je velmi dobrá, přispívá k tomu každodenní neformální kontakt i operativní porady k řešení aktuálních záležitostí školy. Méně efektivně je nastavena přímá pedagogická činnost učitelek MŠ, neúčelně např. dochází k souběhu jejich práce při odpoledním odpočinku dětí.

Další vzdělávání pedagogických pracovníků (DVPP) probíhá podle ročního plánu, který je zaměřen hlavně na studium k prohlubování odborné kvalifikace se zaměřením na inovaci vzdělávání. Aktuální jsou také semináře, které jsou hrazeny z prostředků *EU peníze školám*. Učitelky ZŠ se zúčastnily řady vzdělávacích akcí především v oblastech informačních technologií, anglickém jazyce, tvořivých činností, v MŠ v oblasti čtenářské gramotnosti a inovativních forem práce. Ředitelka absolvovala několik školení týkajících se řízení školy a právních předpisů.

Škola zabezpečuje podmínky pro fyzický a psychický rozvoj dětí a žáků, zajišťuje jejich bezpečnost ve škole i při všech akcích školou organizovaných. Pravidelně a průkazně provádí poučování žáků. Do knih úrazů, které jsou vedeny zvláště pro ZŠ a MŠ, učitelky pečlivě zapisují všechny úrazy i drobná poranění.

Prostorové i materiálně technické podmínky školy jsou dostatečné, umožňují realizovat deklarované ŠVP. Všechny součásti školy jsou v jedné budově. V přízemí sídlí MŠ, ŠJ, jsou zde umístěny šatny. V prvním patře ZŠ využívá dvě prostorné kmenové učebny a útulnou funkčně zařízenou místnost ŠD. K relaxaci žáků a jejich pohybovým aktivitám slouží menší tělocvična v přízemí. Děti i žáci mají k dispozici herními prvky dobře vybavenou školní zahradu a obecní hřiště včetně hřiště s umělým povrchem. MŠ má příznivé prostorové a materiální podmínky, dostatek hraček, knih a učebních pomůcek, které jsou průběžně doplňovány a dětem jsou většinou volně dostupné.

Finanční prostředky ze státního rozpočtu a provozní dotace od zřizovatele umožňují škole realizaci vzdělávání, škole výrazně přispívá (i na DVPP, vybavení). Z prostředků *EU peníze školám* byly zakoupeny čtyři počítače, jeden notebook, dataprojektor, učební pomůcky. Sponzorsky škole přispívají také místní složky (např. myslivci na poznávací výlet).

Školská rada pracuje v souladu s požadavky legislativy, požadované dokumenty školy projednala a schválila. Spolupráce se zákonnými zástupci žáků je úzká, bezproblémová, často neformální. Nadstandardní je pořádání společných sobotních výletů a letních táborů. Škola každoročně připravuje řadu akcí pro veřejnost (jarmark, karneval, tvořivé dílny). Rodiče se aktivně zapojují i do dění MŠ, přicházejí s novými podněty. Škola jim zprostředkovává prodej dětských knih a encyklopedií, organizuje společné tvořivé aktivity rodičů a dětí. Otevírá seš veřejnosti, na akce zve i děti, které jsou s matkami na rodičovské dovolené. Sepjetí života obou škol je úzké, vzájemně spolupracují a pořádají společné akce. Výhodou společného zařízení je nenásilný, přirozený přechod nejstarších dětí z MŠ do 1. třídy. Přicházejí do známého prostředí, kde se bez obav pohybují, znají pedagogy ZŠ i své starší kamarády.

Spolupráci se zřizovatelem hodnotí ředitelka jako velmi dobrou, je vstřícný, zajímá se o její činnost, škole značně přispívá. Přínosná jsou kontakty s místními složkami (hasiči, zahrádkáři, myslivci).

Závěry

Škola poskytuje vzdělávání v souladu se zápisem do rejstříku škol a školských zařízení, ve vzdělávacím procesu uplatňuje zásady rovného přístupu. Vytváří podmínky pro zdravý vývoj dětí a žáků, zajišťuje bezpečnost a ochranu jejich zdraví.

Školní vzdělávací programy (ŠVP ZV a ŠVP PV) jsou v souladu s rámcovými vzdělávacími programy, ŠVP ŠD s příslušnými ustanoveními školského zákona.

ZŠ naplňuje učební plán podle schváleného ŠVP ZV, zajišťuje výuku deklarovaných vyučovacích předmětů. V průběhu výuky byly uplatňovány účinné a pestré metody a formy práce, které podporovaly všestranný rozvoj osobnosti žáků. Se žáky se SVP pracují podle doporučení odborných pracovišť. Výsledky vzdělávání žáků se vyučující zabývají, motivují je ke zlepšování výsledků. Zájmové a mimoškolní aktivity vhodně podporují rozvoj osobnosti žáků. Uplatňovaný pedagogický styl v MŠ byl vstřícný, dařilo se vytvářet zázemí jistoty a bezpečí, Vzdělávací proces podporuje zdravý fyzický vývoj dětí, rozvíjí jejich osobnost a napomáhá jim v chápání okolního světa.

Škola má pro svoji činnost dostatečné finanční prostředky a dobré materiálně technické zázemí, které je průběžně zlepšováno, je patrná výrazná podpora zřizovatele.

Personální předpoklady umožňují plnit vzdělávací cíle školních vzdělávacích programů, pedagogický sbor je stabilizovaný, z hlediska odborné kvalifikovanosti jsou podmínky příznivější v MŠ. Chybějící vzdělání dvou učitelek v ZŠ se na úrovni výuky nijak negativně neprojevalo. Další vzdělávání pedagogických pracovníků probíhá podle stanoveného plánu, zohledňuje potřeby školy.

Realizované partnerství včetně neformální spolupráce s rodiči má pozitivní dopad na zkvalitňování vzdělávací nabídky. Prostřednictvím společných akcí se daří účinně posilovat kladný vztah dětí a žáků k rodné obci, její kultuře i pocit sounáležitosti se spoluobčany.

Seznam dokladů a materiálů, o které se inspekční zjištění opíralo

1. Zřizovací listina čj 7/03, ze dne 1. 10. 2002, s dodatkem č. 2 ze dne 18. 5. 2006 (název školy)
2. Rozhodnutí MŠMT ve věci zápisu změny v údajích vedených v rejstříku škol a školských zařízení, čj. 8 512/2007-21, ze dne 22. 3. 2007 (obory vzdělání)
3. Jmenování do funkce ředitelky ze dne 31. 7. 2012 s účinností od 1. 8. 2012
4. Přehled dokladů dalšího vzdělávání a osobního rozvoje zaměstnanců ZŠ, MŠ
5. Plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků ve školním roce 2012/2013
6. Rozhodnutí ředitelky školy, školní rok 2012/2013
7. Školní matrika ZŠ, MŠ, školní rok 2012/2013
8. Rozvrhy hodin 1. – 5. ročníku, školní rok 2012/2013
9. Rozpis přímé pedagogické činnosti pro školní rok 2012/2013 (MŠ)
10. Třídní knihy ZŠ, MŠ, školní roky 2011/2012, 2012/2013
11. Přehledy výchovně vzdělávací práce, školní roky 2011/2012, 2012/2013
12. Aktuální přehled žáků se SVP, školní rok 2012/2013

13. Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání *Škola – cesta ke vzdělání* s platností od 1. 9. 2012
14. Školní vzdělávací program pro školní družinu s platností od 1. 9. 2012
15. Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání *Hrajeme si – poznáváme*, s platností od 1. 9. 2012
16. Školní řád s přílohou Pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků s účinností od 1. 9. 2005 (ZŠ)
17. Školní řád MŠ s účinností od 1. 8. 2012, s aktualizací ke dni 9. 4. 2013
18. Vnitřní řád školní družiny s účinností od 26. 3. 2013
19. Minimální preventivní program ze dne 29. 8. 2011 s přílohou Aktivity pro školní rok 2012/2013 dne 30. 8. 2012
20. Zápisy z jednání školské rady, poslední ze dne 29. 10. 2012
21. Zápisy z pedagogických rad ZŠ, MŠ, školní roky 2011/2012, 2012/2013
22. Pedagogická diagnostika dětí (MŠ)
23. Kniha úrazů ZŠ s posledním záznamem ze dne 3. 4. 2013
24. Kniha úrazů MŠ vedená od 1. září 2011, s posledním úrazem – není datum
25. Výroční zprávy o činnosti ZŠ, MŠ za školní roky 2010/2011, 2011/2012
26. Inspekční zpráva ČŠI, čj. J5-1060/04-2083, ze dne 22. prosince 2004

Poučení

Podle § 174 odst. 14 školského zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu Česká školní inspekce, Rožkova 2432, 530 02 Pardubice, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9) nebo na e-podatelnu (csi.e@csicr.cz) s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v Pardubickém inspektorátu České školní inspekce.

Složení inspekční komise a datum vyhotovení inspekční zprávy

V Pardubicích dne 17. dubna 2013

(razítko)

PaedDr. Marta Hunalová, školní inspektorka

M. Hunalová, v.r.

PaedDr. Jaroslava Břízová, školní inspektorka

J. Břízová, v.r.

Datum a podpis ředitelky školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

V Horních Heřmanicích dne 25. 4. 2013

(razítko)

Mgr. Markéta Kaňková, ředitelka školy

Markéta Kaňková, v.r.

Připomínky ředitelky školy

Připomínky nebyly podány.